

ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВНОЇ РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ ПЕДАГОГІЧНИХ ВИШІВ

Максименко Н.Т., Оніпко В.В.
(Полтава, Україна)

Виховання майбутніх вчителів має свої особливості. Сучасний вчитель не тільки професіонал, але і носій духовно-етичних засад, що передбачає наявність високої особистої культури, загальну і політичну грамотність, орієнтацію в інтелектуальному житті людства, шанобливе ставлення до національних і релігійних поглядів, комунікабельність незалежно від місця існування, здатність до самоосвіти і самовиховання, творчу діяльність. Вчитель – це не тільки спеціальність, а й покликання, яке вимагає особливих якостей особистості. Формування необхідної духовно-моральної культури лежить в основі виховної діяльності в підготовці фахівців в навчальному закладі педагогічного профілю. У сучасній освіті посилюється значення морально-етичного фактору. Це пов'язано з тим, що педагогічні технології ставлять фахівця перед необхідністю робити моральний вибір при вирішенні професійних завдань, які зачіпають освіту або виховання учня. Таким чином, перед викладачами педагогічних вишів стоїть важливе завдання виховання не тільки компетентного фахівця, а й духовно розвиненої особистості зі стійкими моральними поглядами і переконаннями. Сучасний студент педагогічного вишу у все більшій мірі стає суверенною особистістю. Він здатний сам вибирати тип поведінки, стиль життя, співвідносячи їх зі своїми інтересами, майбутньою професією, власним життєвим досвідом. Тому, для формування у студентів соціальної зрілості на кафедрах вишу важливо так організувати навчально-виховний процес, щоб він стимулював у студентів прагнення до самопізнання і самоаналізу, виявляв і зміцнював їх інтереси і схильності, їхню самодіяльність, почуття особистої відповідальності за свою поведінку, за свою навчальну та громадську діяльність. Виховна діяльність на кафедрі ботаніки, екології та методики навчання біології Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка починається з першого дня навчального року. Вже на перших заняттях виникає необхідність глибокої і осмисленої мотивування для вивчення предмета. Початківцям студентам необхідно чітко і ясно усвідомити, навіщо потрібні їм знання, отримані на кафедрі. Основними напрямками виховної роботи на кафедрі ботаніки, екології та методики навчання біології є: гуманітарна спрямованість навчального процесу, що здійснюється в ході викладання предмета на лекціях і практичних заняттях; формування у студентів почуття патріотизму, свідомості активного громадянина, який володіє високою культурою, властивостями критичного мислення, самостійності. Виховна робота в цьому напрямку починається зі знайомства з професорсько-викладацьким складом кафедри, її історією, сферою її наукових інтересів. Викладачами кафедри регулярно проводяться бесіди про історичні місця та пам'ятки м Полтави, пов'язані з історією вітчизняної педагогіки; залучення студентів в науково-дослідну діяльність шляхом участі в роботі наукових студентських гуртків, проблемних груп; залучення до трудової діяльності, в ході якої студенти беруть участь у виготовленні і відновленні навчальних посібників, таблиць, догляду та вирощуванню рослин на території навчальної лабораторії природничого факультету (ботанічного саду); формування здорового способу життя. Одним із засобів, що є в розпорядженні викладачів для

виховання своїх студентів, є їх особистий приклад поведінки і ставлення до них. Викладач є для студентів особистістю, з думкою якої всі вони, в переважній більшості, погоджуються і дорожать. Якщо педагог в своїй поведінці, на навчальних заняттях, поза занять, в своїх відносинах зі студентами та іншими людьми є взірцем моральності, він тим самим здійснює моральне виховання своїх студентів. Таким чином, здійснюючи освітню і виховну діяльність у педагогічному виші необхідно зміцнювати співпрацю студентів і викладачів. Тільки в результаті духовної спільності вихователя і учня здійснюється передача новим поколінням високих цінностей, накопичених попередніми поколіннями.

ВПЛИВ ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ НА РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ШКІЛЬНОЇ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ

Мартін А.М.

(Кропивницький, Україна)

Основним завданням сучасної освіти є забезпечення всебічного розвитку особистості засобами навчальних предметів. Особливо важливим для учнів є якісне засвоєння змісту природничої освіти. Одним із напрямів розв'язання завдання щодо забезпечення якісного засвоєння учнями змісту природничої освіти є осмислення, об'єктивна оцінка вагомих теоретичних та практичних здобутків педагогічної думки минулих років.

Трансформаційні зміни у сфері природничої освіти, що стосуються змісту навчального процесу, від яких залежить якість освіти, спонукають звернутися до історичного минулого, адже пошуки способів і технологій розв'язання завдань сучасної педагогічної науки будуть більш ефективними в разі врахування позитивного досвіду, накопиченого в історії педагогіки.

Цінним із цієї позиції є педагогічний досвід, зокрема другої половини XIX – початку XX ст., коли відбувався активний розвиток прогресивних освітніх ідей, пов'язаних із дидактикою та методикою викладання природознавства в школі.

Проблема вивчення змісту шкільної природничої освіти була предметом уваги вітчизняних науковців протягом окресленого періоду. Теоретичні ідеї та практичний досвід учених-природознавців висвітлено в наукових працях В. Зуєва, О. Герда, Д. Кайгородова, В. Половцова, К. Ягодовського.

Останнє десятиріччя вирізняється посиленням інтересом до вивчення змісту природничої освіти в Україні. Так, деякі аспекти цієї проблеми розглядалися в історико-педагогічних дослідженнях Л. Мелько, О. Корнєєва, О. Норкіної, І. Студенкова, П. Довбні, Н. Стукало.

Окремі аспекти розвитку природничої освіти та суть освітніх процесів в Україні кінця XIX – початку XX ст. було розкрито в працях сучасних учених-педагогів: О. Біди, І. Шоробури, В. Коваленка, Т. Васютіної та ін.

Зміст природничої освіти має історичний характер, оскільки зумовлюється цілями освіти на певному етапі становлення суспільства. Такий характер визначає зміни у змісті програм під впливом змін умов життя, виробництва і рівня розвитку наукового знання.

Природнича освіта пройшла довгий шлях становлення та розвитку. Особливе зацікавлення викликає період XIX – початку XX століття, оскільки